

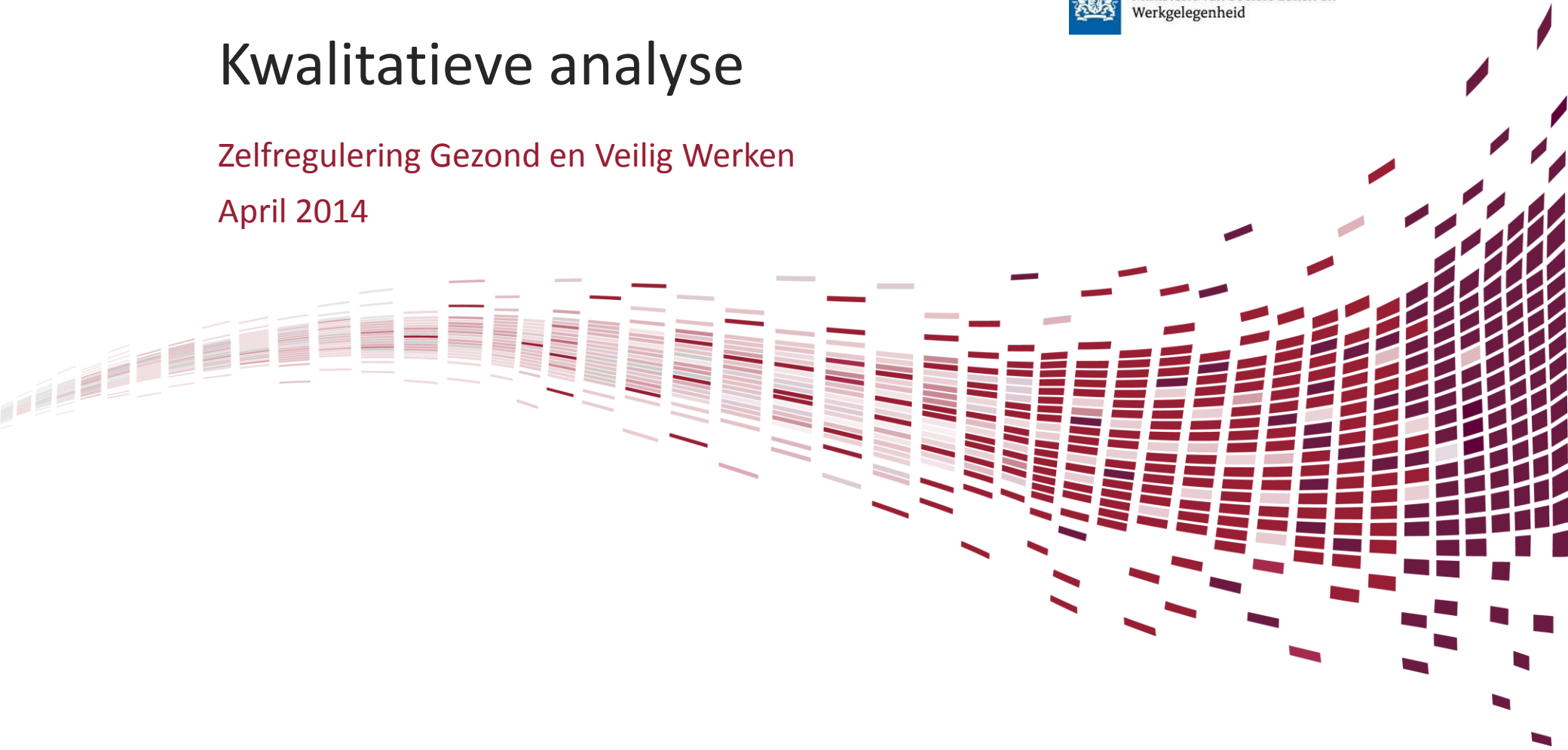

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Kwalitatieve analyse

Zelfregulering Gezond en Veilig Werken

April 2014

Kwalitatieve analyse van 9 kansrijke branches

- Het projectbureau-team heeft als uitgangspunt de gehanteerde criteria 'kansrijke branches' gehanteerd van TNO/Ecorys genomen. Daarbij hebben we de input vanuit de startsessie gevoegd. Dit heeft geresulteerd in 5 criteria voor focus-branches in het eerste jaar:
 - Risicovolle branches
 - Draagvlak/ betrokkenheid
 - Innovatie
 - Omvang branche
 - Compliance in de basis op orde als basis voor beweging naar participatie

- Op basis van deze criteria richten we ons in de kwalitatieve analyse op de volgende 9 branches:
 1. Kappers
 2. Transport
 3. Bouw
 4. Slagers
 5. Chemie
 6. Horeca
 7. Ziekenhuizen
 8. Afval
 9. Uitzendbranche

Overig....

- Met behulp van deskresearch en interviews is een inventarisatie en categorisatie van de huidige instrumenten, activiteiten en good practices binnen de branches gemaakt.

Algemeen beeld

- Er zijn veel instrumenten ontwikkeld vanuit de brancheorganisatie zelf (m.n. Transport en Bouw waar organisatie als Gezond Transport en Arbouw specifiek gericht zijn op arbo omstandigheden) en vanuit andere organisaties als VeiligheidNL.
- Veel instrumenten/interventies zijn niet geëvalueerd (muv VeiligheidNL of VAV). Daadwerkelijk gemeten effecten zijn zelden terug te vinden.
- Wet- en regelgeving lijkt op papier op orde, maar de daadwerkelijke vertaling/toepassing ervan (van de branche RI&E naar het bedrijf) blijft achter. Twee branches doen hier een specifiek voorstel voor (Slagers & Transport) om de RI&E van 'papier' te halen. Uitzendbranche kan op dit gebied weinig betekenen (ligt bij inlenende partij). Voor de chemie geldt vaak Europese wet- en regelgeving.
- Vernieuwingen op het gebied van techniek werden met name genoemd in de kappersbranche (palm-palm kniptechniek; ontwikkeling van scharen), ziekenhuizen (ergo coaches - tiltechnieken) en chemie (crashbuffers). Op het Safety&Health congres stond de vloer vol met moderne, aansprekende beschermingskleding/middelen.
- In de gesprekken met branches werd het raamwerk herkend. Vaak werd er direct gewezen naar het laatste onderdeel: Cultuur & Gedrag. Dit is de essentiële stap volgens veel brancheorganisaties en daar zijn nog veel stappen te zetten.
- Communicatie over veiligheid (goede voorbeelden, thema dagen e.d.) op brancheniveau en binnen bedrijven is essentieel, maar hoe houd je de boodschap levendig? En hoe zet je de stap naar gedrag?
- *Wie is verantwoordelijk?* is een thema dat op verschillende manieren in gesprek met branches terugkomt. Zo geeft de kappersbranche het probleem aan van geïmporteerde producten. De leverancier is niet verantwoordelijk te voldoen aan arboregeling, maar de kapper zelf. Bij de uitzendbranche zie je een spanning tussen het inlenende bedrijf en de uitzendorganisatie. Op bedrijfsniveau gaf bijvoorbeeld Shanks aan dat verantwoordelijkheid voor veiligheid nog onvoldoende tussen de oren van managers zit.

Algemeen beeld (vervolg)

- Veel van de brancheorganisaties die we hebben gesproken hebben een hoge organisatiegraad (bv kappers) of hebben zelfs op initiatief van sociale partners een organisatie specifiek gericht op arbo (bv. STAF, Arbeuw, Gezond Transport). Echter, ook zij geven aan dat de kleine bedrijven lastig te bereiken zijn. Ze zijn niet altijd aangesloten bij een branchevereniging of kennen de activiteiten van de organisaties gericht op arbo niet. Mn de afvalbranche wees op het belang die kleine bedrijven te bereiken (ook door inspectie: begeleiden ipv handhaven) om G&VW over de gehele branche te stimuleren.
- Tot slot, zowel chemie als uitzendbranche wijst op de veranderende arbeidsmarkt waarin meer flexibiliteit wordt gevraagd en steeds meer ZZP'ers werkzaam zijn. Het thema veiligheid is vooralsnog erg CAO gebonden. Hoe zorg je dat kennisoverdracht permanent waarde heeft? Hoe kun je het thema gedurende iemands levenscyclus terug laten komen?

Eerste conclusies en aanbevelingen

- Cultuur & Gedrag wordt door branches als essentiële volgende stap gezien om Gezond en Veilig Werken te borgen;
- Beperkte aandacht voor gezondheid;
- Via de brancheorganisaties bereik je een deel van de werkgevers. De kleine(re) bedrijven (waar soms juist de grootste problemen zich voordoen) echter nog onvoldoende;
- Verbindingen onderling leggen, zoals het (concept)voorstel van de Koninklijke Nederlandse Slagersorganisatie (KNS) met de arbo ambassadeur en Gezond Transport met het (concept)voorstel van de dynamische RI&E;
- Monitoring van effecten is essentieel en nog onvoldoende structureel onderdeel van de projecten. Naast de monitor van het programma, is het belangrijk dit structureler in de projectvoorstellen op te nemen;
- Twee thema's verdienen de aandacht: ketenverantwoordelijkheid en de veranderende arbeidsmarkt.

Kappers

Overzicht en stand van zaken

Contactpersoon: Dhr. H. van den Hoeven

Organisatie: Brancheplatform Kappers

Contactgegevens

Mail: hansvandenhoeven@brancheplatformkappers.nl

Tel: 030-607 10 81/ 06-20113482

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma; aanvullen factsheet	Dhr. van den Hoeven Vanuit PB: Sabine en Maaïke	7 april 2014; 14.00-15.00 uur Euclideslaan 261, Utrecht	Dhr. van den Hoeven leest factsheet tegen. Vervolgafpraak vindt over 1,5 maand plaats.

Opmerkingen:

■ ..

Kappers

(co)innovators

Aantal bedrijven: 20.000 bedrijven (zowel met personeel als zzp)

Aantal werknemers: 47.000 werknemers (incl. zzp'ers)

Bron: Structuuronderzoek Kappersbranche 2013

Arbo risico's in de branche

- Fysieke belasting (pijnlijke schouders, polsen en handen (RSI))
- Allergeen belasting (kapperseczeem)
- Psycho-sociale belasting

Belangenorganisaties

- Brancheplatform Kappers (brancheorg.)
- ANKO (werkq.org.)
- FNV Mooi en CNV Vakmensen (werkn.org)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus activiteiten op Gezondheid
- Wet- en regelgeving. Healthy hairdresser voert activiteiten uit gericht op Organisatie & Governance en Techniek. Cultuur&Gedrag in ontwikkeling (via scholing)

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- *Wordt opgevraagd (Anko) – beleidsadvies commissie?*
 - Yes (voormalig brain wash)

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Arboconvenant → Arbo catalogus (*jan 2014 ingediend bij SZW*)
3. Healthy hairdresser (website met diverse instrumenten: gezond-werken-regels en gezond-werken-handleiding, handeczeemtest, tips en adviezen van collega's en goede praktijkvoorbeelden.
4. CHA/de Kapperspoli (bezoeken van kapperszaken: vreemde ogen dwingen)
5. *In ontwikkeling:* module onderwijs, app werknemers met klachten en mogelijke oplossingen en website verbeteren.

Opgetreden resultaten en effecten

Arboconvenant is geëvalueerd (door Bureau Bartels): betrokkenheid onderwijs positief. Campagne positief gewaardeerd. Mn voortgang geboekt op 'fysieke maatregelen', ohgv gedrag meer ontwikkeling nodig. Vermindering blootstelling risico's en verzuim is niet aangetoond.

Succesfactoren G&VW in branche

- Goed georganiseerde branche.
- Aansluiten bij de beleving van de doelgroep (is visueel ingesteld); werkgever moet inzien wat het oplevert: vermarkten van gezond en veilig werken.
- Via de leerlingen: door bewustzijn G&VW al vanaf de start te beïnvloeden wordt het vanzelfsprekend (onderdeel van gedrag).

Mogelijkheden

- Ontwikkeling Onderwijsmodule
- Arbocatalogus 'van papier' via app voor werknemers en verbetering website (vermarkten G&VW: filmpjes)

Financiering

Activiteiten gefinancierd door SZW en eigen middelen (O&O fonds Kappersbranche). *Dienen sectorplan in.*

Uitdagingen/Belemmeringen G&VW in branche

- Producten (buiten Nederland) voldoen vaak niet aan NL arboregeling. De leverancier is niet verantwoordelijk te voldoen aan arboregeling, maar de kapper zelf.
- De naam 'arbo' roept weerstand op; lage aanspreekcultuur in de branche.
- ZZP'ers vallen grotendeels buiten werkingssfeer van Arboret.

Slagers

Overzicht en stand van zaken

Contactpersoon: Dhr. B. Kessel

Organisatie: Koninklijke Nederlandse Slagersorganisatie

Contactgegevens

Mail: b.vankessel@knsnet.nl

Tel: 070-331 46 21

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma; aanvullen factsheet	Dhr. B. Kessel Vanuit PB: Sabine en Maaïke	9 april 2014, 15.30-16.30 uur Ministerie SZW, Den Haag	Dhr. Kessel leest factsheet tegen. Vervolgafpraak vindt over 1,5 maand plaats.
Wijzigingen factsheet ontvangen en verwerkt	Dhr. B. Kessel en Maaïke	23 april 2014; per mail	Dhr. Kessel komt nog terug op mogelijke ambassadeurs

Opmerkingen:

- KNS heeft in november 2013 plan ingediend (arbo ambassadeurs) met betrekking tot het implementeren van de branche RI&E op de werkvloer. Hier heeft eerder een pilot voor gedraaid en KNS wil dit vervolg geven, maar heeft (extra) financiering nodig.

Slagers

(co)innovators

Aantal bedrijven: 2.000 bedrijven

Aantal werknemers: 15.000 werknemers

Bron: Gesprek KNS

Arbo risico's in de branche

- Klachten van botten, spieren, pezen of gewrichten.
- Klachten aan armen, nek, rug en schouder.
- Psychische klachten.

Belangenorganisaties

- Koninklijke Nederlandse Slagersorganisatie (werkq.org) – 1500 bedrijven lid
- FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen (werkq.org)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus ligt op Veiligheid en gezondheid.
- Met name Wet- en regelgeving en stappen gezet naar org&gov en cultuur & gedrag met pilot.

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- *Vraagt Bob van Kessel na via Supergarant (casemangers) en Koen Zonneveld (pilot arbo ambassadeurs)*

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Pilot arbo ambassadeur: RI&E invulling geven met een bedrijfsbezoek van een arbo deskundige.
3. Werknemersmagazine 'Slagersleven' en werkgeversmagazine 'De Slager': verschillende thema's aan bod, oa arbo.
4. Website slagerspassie.nl: site met 21 e-magazines over verschillende onderwerpen, o.a. arbo (doel is gesprek te faciliteren) – feb '14 gestart
5. KNS-secties en regionale werkgroepen (bv. keurslagers): hier komen allerlei onderwerpen aan bod, waaronder arbo.

Opgetreden effecten

Pilot arboambasadeur is geëvalueerd (mn aandachtspunten). Evaluatie geeft aan dat slagers positief waren over het bezoek van een onafhankelijke partij. Slagers zonder RI&E overwegen het na het bezoek wel te gebruiken. Echter, RI&E moet worden herzien. In RI&E alle werkprocessen beschreven met telkens dezelfde vragen per proces. Daardoor dubbelingen. RI&E gebruiksvriendelijker maken zonder verlies van kwaliteit.

Succesfactoren G&VW in branche

- Hoge dekkingsgraad KNS.
- Gezond en Veilig Werken wordt belangrijk gevonden, maar moet heel praktisch gemaakt worden.
- Persoonlijk contact met slagers stimuleert aandacht voor G&VW.

Mogelijkheden

- Verder ontwikkelen / uitzetten (á 22 bedrijven) van arbo ambassadeurs.
- Ontwikkelen van aansprekende filmpjes voor op site.

Financiering

Contributie vanuit leden KNS of subsidie vanuit Stichting VOS (vormings- en ontwikkelingsfonds).

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Niet gekozen voor arbocatalogus, want dat wordt niet gelezen (en RI&E herzien).
- Kleine ondernemingen (werkweken van 60 uur) waar arbo niet altijd prioriteit heeft.
- Uit arbo marktonderzoek in de slagerij kwam naar voren dat communicatie tussen medewerker en werkgever beter kan.

Uitzendbureaus

Overzicht en stand van zaken

Contactpersoon: Mevr. F. Minnema

Organisatie: Stichting Arbo Flexbranche (STAF) / ABU

Contactgegevens

Mail: minnema@abu.nl

Tel: 020 - 655 82 12

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma; aanvullen factsheet	Mevr. F. Minnema Vanuit PB: Sabine en Maaïke	15 april 2014; 09.30-10.30 Ministerie SZW, Den Haag	Mevr. F. Minnema leest factsheet tegen. Vervolgafpraak vindt over 1,5 maand plaats.

Opmerkingen:

- Gespreksverslag van gesprek beschikbaar op Viadesk.
- F. Minnema werkt tav onderzoek sectorale aanpak bedrijfsgezondheidszorg ook nauw samen met het Min SZW. Verzoek is om vanuit het Ministerie tussen programma's meer afstemming te laten plaatsvinden.

Uitzendbureaus

Ambassadeurs

Aantal UZB's: 4.600 Uitzendbureaus

Bron: Flexmarkt, 2010

Aantal werknemers: Vast: 25.000 ; Flexwerkers: 752.533

Bron: ITS, 2011

Arbo risico's in de branche

- Voor vaste werknemers: werkdruk en agressie.
- Voor flexwerkers: afhankelijk van sector (meer kans op ongevallen dan vaste mwkr).

Belangenorganisaties

- Stichting Arbo Flexbranche (STAF)
- NBBU en ABU (werkg.org.) (1/3 werkg. lid)
- CNV Dienstenbond, LBV, FNV Bondgenoten en De Unie (werkn.org).

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus op Veiligheid en gezondheid
- Weg- en Regelgeving (voor vast); Organisatie & Govern. en Cultuur & Gedrag (voor Flex).

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- *Dit wordt eerst overlegd met desbetreffende bedrijven alvorens namen bekend worden gemaakt.*

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
 2. Arbocatalogus
 3. Pilot Zicht op Verzuim: oorzaken verzuim en advies verzuimaanpak
- Voor flexwerkers*
1. Arbo checklist en brochure arbeidsomstandigheden
 2. Handreiking uitzendwerk (ism Stichting v.d. Arbeid)
 3. Convenant 'beter aan het werk': ism UWV gericht op langdurig verzuim -> mogelijkheden werkherleving uitz.krachten vergroten
 4. Verzuim kostencalculator
 5. Arbo FlexFlits: online veiligheidsbulletin
 6. Hoe veilig werk jij kaart/Online game 'jouw werk, jouw veiligheid' en flex-test.

Opgetreden effecten

- Percentage arbeidsongevallen voor uitzendkrachten daalde van 11% in 2005 naar 6% in 2012
- In het eerste jaar van het convenant Beter aan het werk is het aantal mensen dat binnen 13 weken hersteld toegenomen met 10 tot 15%.

Succesfactoren G&VW in branche

- Intercedente is 'ambassadeur voor de verantwoordelijkheid'.
- Uitzendbranche bestaat uit eigen werknemers (intercedenten) en flexwerkers die werkzaam zijn in verschillende branches: groot bereik.

Mogelijkheden

- Verzuimcalculator (ism TNO en ThinkWorks) breder inzetbaar?
- Doorgeleidingsplicht en bewustzijn/gedrag inlener ohgv G&VW verder brengen (verduurzamen onder bedrijven).

Financiering

Activiteiten STAF uit Sociaal Fonds uitzendbranche (vanuit CAO afdracht).

Uitdagingen / belemmeringen G&VW in branche

- Voor flexwerkers geldt dat de inlener verantwoordelijk is (compliance op orde ligt in feite daar), maar deze verantwoordelijkheid niet altijd pakt -> maakt de rol van UZB complex. Wat neem je wel niet 'over'?

Chemie

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen: Dirk van Well en Marco Korteweg Maris

Organisatie: Vereniging van de NL Chemische Industrie (VNCI)

Contactgegevens

Mail: kortewegmaris@vncl.nl / vanwell@vncl.nl

Tel (MKM): 070-337 87 48 / 06-5162 9998

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma; aanvullen factsheet	Dhr. van Well en Korteweg Maris Vanuit PB: Maaikc	23 april 2014; 09.30-10.30 VNCl, Leidschendam	Dhr. van Well en Korteweg Maris vullen factsheet aan. Over 1-1,5 maand verder geïnformeerd over stand van zaken programma.

Opmerkingen:

- Gespreksverslag van gesprek beschikbaar op Viadesk.
- Dhr. van Well en dhr. Korteweg Maris willen vooral graag eens de chemie op een goede manier in het nieuws mbt G&VW. Er gebeurt veel, dus met name gebruik maken van ambassadeurs?

Chemie

Ambassadeurs

Aantal bedrijven: 2.000 bedrijven (incl. zeep en verf e.d.)

Aantal werknemers: 80.000 werknemers

Bron: CBS 2012/2013, Platform Beta Techniek 2013

Arbo risico's in de branche

- Blootstelling aan gevaarlijke stoffen.
- Onveilig ingerichte arbeidsplaatsen.
- Onveilige machines.
- Procesveiligheid en onderhoudsstops.

Belangenorganisaties

- VNCI (werk.org.), veel samenwerking met VNPI, VHCP en VOTOB (werk.org.)
- FNV, CNV (werk.org.)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Gericht op zowel gezondheid als veiligheid
- Wet- en regelgeving, Organisatie & Governance (RC) en Cultuur & Gedrag.

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- Stuurgroep veiligheid Deltalinqs – regionale aanpak
- Shell – Hearts and minds programme, Goal Zero, Learning from incidents
- Stork – REACH Safety
- Esso – laatste minuut risico analyse
- HG Internationaal/Sikkens Verkoop – Alerta
- Dow Chemical – spelregels veilig werken

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Responsible Care: gericht op het continu verbeteren van de prestaties op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu (jaarlijkse RC prijs)
3. 'Veiligheid Voorop' (ihkv RC): VNCI actieplan met als pijlers: betrokken leiderschap; excellente uitvoering van veiligheidsbeheersingssysteem; actieve veiligheidsnetwerken voor betere veiligheidsprestaties; alleen zaken doen met veilige bedrijven.
4. Oa ontwikkeling opleiding VGM, BRZO-coördinatoren en bedrijfsbrandweer en ontwikkeling Digital Safety Passport

Opgetreden effecten

1. Effecten RC programma worden gemeten. Rapportagejaar '12/'13 geeft aan dat draagvlak voor Veiligheid Voorop is vergroot. Bewustzijn dat veiligheid belangrijk is en actieve houding toegenomen (volgende meting '13/'14?)

Succesfactoren G&VW in branche

- VNCI hoge organisatiegraad: sprake van 'peer pressure' in de branche.
- (Inter)nationaal op de agenda (RC)
- Branchebrede instrumenten garanderen objectiviteit. Zelfinspectie zorgt voor toewijding en realisatie veiligheid.

Mogelijkheden

- *Mooi voorbeeld van rol branche org.*
- *Rol bij Nationale dag Veiligheid Voorop / regionale uitw.bijeenkomsten*

Financiering

Verschilt: vanuit overheid, branche org. of organisatie zelf (zoals Esso, Shell e.d.)

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Een generieke branche aanpak is vrij lastig, omdat elk bedrijf zijn eigen processen heeft (vandaar ontbreken van arbocatalogus)
- Prioriteit geven aan thema.
- Reputatie branche.

Transport

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen: Nicole Wolters

Organisatie: Gezond Transport

Contactgegevens

Mail: nwolters@gezondtransport.nl

Tel: 0182 – 580 266 / 06 20549323

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma; aanvullen factsheet	N. Wolters Vanuit PB: Maaike	22 april 2014; 14.00-15.00 Capgemini, Utrecht	Mevr. Wolters vult factsheet aan en ontvangt op korte termijn een reactie tav subsidieregeling en ingediend plan.
Aanvullende informatie branche en op papier de reactie van Rutger	N. Wolters	24 april 2014; per mail	x

Opmerkingen:

- Nicole Wolters geeft aan in november 2013 een eerste conceptplan te hebben ingediend. Rutger heeft in december 2013 per mail een eerste reactie geschreven. In februari 2014 heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden tussen Nicole en Rutger waar hij verder in is gegaan op het plan en het bericht dat het programmabureau het vervolg verder op zou pakken.

Transport

Ambassadeur

Aantal bedrijven: 6.000 bedrijven

Aantal werknemers: 130.000 werknemers

Bron: Sectorplan Transport en Logistiek, 2013

Arbo risico's in de branche

- Aanrijdgevaar en vallen
- Fysieke belasting (zwaar tillen en een ongunstige werkhouding).
- Agressie, geweld en een hoge werkdruk.
- Uitstoot van schadelijke dieselgassen.

Belangenorganisaties

- Gezond Transport (arbo) – werkg.&werkn.
- TLN (ondern.org. T&L)
- VVT (vereniging verticaal transport) - branchevereniging
- EVO (ondern.org T&L)
- FNV Bondgenoten, CNV Vakmensen (werkn.org.)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus op zowel Gezondheid als Veiligheid
- Gezond Transport biedt producten en diensten aan op alle gebieden van het raamwerk.

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E (Gebruik van de digitale Branche RI&E is gratis voor SOOB aangesloten bedrijven (6.000 bedrijven). Bedrijven die geen SOOB-premie afdragen betalen eenmalig € 150,- voor het gebruik van de Branche RI&E.
2. Arbocatalogus -> gevuld met specifieke risico's en deelmarkt risico's, zoals 'veilig werken met gassen in zeecontainers'
3. RI&E toetsing. Voor bedrijven met 25 of méér werknemers biedt Gezond Transport de toetsing aan (tegen voordelig tarief).
4. Werkplekonderzoek (WPO) en werkplekinstructie (WPI)
5. Adviesmodule veilig verladen. Deze gratis digitale adviesmodule geeft inzicht in de gezondheidsgevaaren bij het laden/lossen van vloeistoffen met tankauto's.
6. Diverse trainingen (training fysieke belasting, de training veiligheidsbewustzijn en de trainingen gegaste containers)
7. Cabine ergonomie (internationale normering)
8. Heftruck helden campagne: wijst werkgevers en werknemers op de risico's en gevaren van heftruck rijden. Onderdelen zijn: helpende hand (een toolbox met voorbereiding als Inspectie komt, opleiding, gesprekken voeren t.a.v. onveilig gedrag), heldenquiz (quiz hoe je veilig werkt met een heftruck), roadshow (veiligheidsbewustzijn vergroten), heftruck game (o.a. veilig gedrag en houding)
9. Masterclasses 'een veiligheidsbewust bedrijf in de sector T&L'
10. Alerta: beschermengel 'Alerta' attendeerde op gevaarlijke situaties
11. De Sjaak: interventie deed beroep op ieders verantwoordelijkheid met elkaar te zorgen voor de veiligheid van je collega's en die van je zelf.

Financiering

- Gezond Transport activiteiten worden deels betaald uit SOOB (O&O fonds). In sommige gevallen (zoals PMO, specifiek werkplekonderzoek) wordt bijdrage van werkgever gevraagd.
- Alerta en Sjaak was gratis starterspakket VeiligheidNL.
- Heftruck helden vanuit financiering SZW.

Goedgekeurd sectorplan

Transport - vervolg

Ambassadeur

Aantal bedrijven: 6.000 bedrijven

Aantal werknemers: 130.000 werknemers

Bron: Sectorplan Transport en Logistiek, 2013

Opgetreden resultaten en effecten

1. T.a.v. tool RI&E wordt altijd na invullen een aantal vragen gesteld over het instrument. Zo'n 2.000 bedrijven vullen de database (70% maakt RI&E af: t/m Plan van Aanpak). Daarnaast zijn er 3 adviseurs ('buitendienst') die als een helpdesk/coach optreden. Dit wordt maandelijks gemonitord en op basis daarvan kan er meer vraaggestuurd gewerkt worden. Hier is o.a. idee van dynamische RI&E uit ontstaan.
2. Effecten en resultaten producten & diensten lastig te vinden (*in sommige gevallen intern vertrouwelijk document*).

Succesfactoren G&VW in branche

- Sterk georganiseerde branche (Gezond Transport heeft een landelijk dekkend netwerk van adviseurs en casemanagers).
- Inzichtelijk maken wat risico's zijn, zodat men ze herkent en beseffen waar ze mee bezig zijn – wat is het financiële effect van jouw gedrag?
- Visueel maken naar werknemers

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Het bereiken van de kleine transportbedrijven (zijn niet altijd bekend met Gezond Transport).
- De branche RI&E daadwerkelijk op organisatieniveau 'tussen de oren krijgen'; hoe zet je hierin een bepaalde structuur op dat niet tot papierwerk leidt maar wel tot effect bij de medewerker?

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- Havi Logistics: vb. Alerta: de virtuele functionaris gaat mee op inspecties en deelt haar bevindingen in het interne nieuwsbulletin.
- DHL Supply Chain: vb. Sjaak: maandelijks de ongevallen rapporteren met een Sjaakindicator (veiligheidsgraadmeter); Sjaakvrije vijftien (15 veiligheidsregels); Sjaak perforator waarmee een chauffeur die een overtreding maakt een gat in zijn ITM certificaat krijgt
- Pon met 'Pon Fit': biedt een aantal zorgdiensten en beschermingsmiddelen aan die niet in het basispakket zitten, maar waarvan zij wel vinden dat de medewerkers hierop een beroep moeten kunnen doen. Daarnaast een social media platform.

Mogelijkheden

- Aanvraag dynamische RI&E: het 'levend' maken van de RI&E. MKB bedrijven in de transport & logistiek ondersteunen bij het implementeren en actueel houden van hun RI&E.

Afval

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen: Dhr. E. Nieuwenhuis / Dhr. H. van Rijssen

Organisatie: Shanks Nederland BV / Vereniging Afvalbedrijven (VA)

Contactgegevens

Mail: elias.nieuwenhuis@shanks.nl / vanrijssen@verenigingafvalbedrijven.nl

Tel: E: 06-51 09 33 26 / H: 06-1504 1721

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma en informatie over activiteiten ohgv G&VW binnen Shanks	Dhr. E. Nieuwenhuis Vanuit PB: Maaike	22 april 2014; 10.00-11.00 u Shanks BV, Hoogland	Dhr. E. Nieuwenhuis ontvangt factsheet nadat met VA is gesproken. Daarnaast wordt hij op de hoogte gehouden van ontw.l. programma.
Introductie programma; aanvullen factsheet	Dhr. H. van Rijssen Vanuit PB: Maaike	25 april 2014: 10.00-11.00u Capgemini, Utrecht	Dhr. van Rijssen vult factsheet aan en wordt over 1,5 maand geïnformeerd over programma.

Opmerkingen:

- Gespreksverslag van gesprek met dhr. E. Nieuwenhuis beschikbaar op Viadesk.
- Gespreksverslag van gesprek met dhr. H. van Rijssen beschikbaar op Viadesk. Dhr. van Rijssen geeft aan graag te willen meedenken/samenwerking, maar vanuit VA geen financiering beschikbaar te hebben.

Afval

Ambassadeurs / achterhoede

Aantal bedrijven: ?? (onderscheid te maken in publiek, privaat en hybride)

Aantal werknemers: 30.000

Bron:???

Arbo risico's in de branche (Inspectie)

- Gevaarlijke stoffen (kwarts&DME)
- Onvoldoende afscherming van (bewegende delen van) machines, werken op hoogte,
- vallende objecten en voertuigveiligheid.

Belangenorganisaties

- Vereniging afvalbedrijven – 50 leden (branche org.)
- WENb (werk.org)
- Abvakabo FNV Afval&Milieu, CNV Publieke Zaak, Het Zwarte Corps (HZC) (werkn.org.)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus zowel op veiligheid als gezondheid.
- Aandacht voor Wet- en regelgeving, Org.&Govern, Techniek en Cult&Gedrag

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- Twence – 'Veiligheid door de ogen van de Twence medewerker' – elke werkn. legt toets af mbt mogelijke risico's voor werkn.heden.
- Shanks - Project Versterken Arbeidsveiligheidscultuur – safety alert, safety award, RAS & interne audits
- Saver N.V. – werkplekinspecties/stiptheidsacties ihkv Alerta (geen lid VA, maar NVRD)

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Arbocatalogus (op een website met extra informatie en tips)
3. VCA norm en VCA++ - Veiligheid, gezondheid en Milieu Checklist Aannemers (bedrijven als Shanks willen toe naar OHSAS 18001)
4. Cultuurproject (ihkv project Versterken Arbeidsveiligheidscultuur) – pilot waarbij uitwisseling van beste praktijken tussen bedrijven en gezamenlijke verbetering van veilige werkomstandigheden door werknemers & leidinggevenden centraal stond.
5. Commissie Arbo en Veiligheid – ongevallen bespreken en evalueren

Opgetreden effecten

1. *Evaluatie VAV vanuit Dexis Arbeid beschikbaar?*
2. Shanks en Saver hebben projecten geevalueerd: bij Saver N.V. is het aantal - bevindingen bij werkplekinspecties in 1,5 jr gedaald. Bij Shanks is aantal ongevallen sinds deelname project met 42% gedaald.

Succesfactoren G&VW in branche

- Goed voorbeeldgedrag van management.
- Shockeren en confronteren (creëren van burning platform).

Mogelijkheden

- *Grote bedrijven zijn de ambassadeurs: Safety alert en interne audits*
- *Bereiken van de kleine afvalbedrijven*

Financiering

- Activiteiten VA via opdracht werkgevers
- Co-financiering SZW Versterken VC project

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Laag opleidingsniveau van werkn. -> hoe laat je de boodschap aankomen?
- Prioriteit geven aan veiligheid – branche onder druk ivm economische crisis.
- Verantwoordelijkheid bedrijven/mngers (bonussysteem/KPI e.d. werkt niet altijd stimulerend voor veilig gedrag.
- Bereiken van de kleine organisatie (steeds meer sprake van oneerlijke concurrentie).

Ziekenhuizen

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen: Mevr. A. van Rhijn / Mevr. S. Scheer

Organisatie: Isala Klinieken / NL vereniging voor ziekenhuizen (NVZ)

Contactgegevens

Mail: a.van.rhijn@isala.nl / S.Scheer@nvz-ziekenhuizen.nl

Tel: A: 038-4243026 / ??

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken
Introductie programma en informatie over activiteiten ohgv G&VW binnen Isala Klinieken	Mevr. Vanuit PB: Maaïke en Martinette	22 april 2014; 10.00-11.00 u Capgemini, Utrecht	Mevr. van Rhijn wordt op de hoogte gehouden van programma.

Opmerkingen:

- Gespreksverslag van gesprek met mevr. van Rhijn beschikbaar op Viadesk.

Ziekenhuizen

(co)innovators

Aantal ziekenhuizen: 155 ziekenhuizen (alg., cat. UMC & revalidatie)

Aantal werknemers: zo'n 184.000 werknemers

Bron: Dutch Hospital Data, 2013

Arbo risico's in de branche

- Prikaccidenten (mn 'aan het bed')
- Schadelijke stralingen/stoffen-röntge/chemo
- Agressie en geweld (mn spoedeisende hulp en psychiatrie)

Belangenorganisaties

- NVZ en NFU (branche org.)
- Abvakabo FNV, CNV Publieke Zaak, FBZ en Nu'91 (werk.org.)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Focus ligt zowel op veiligheid als gezondheid.
- Aandacht voor Wet- en regelgeving, Org.&Govern, Techniek en groeiende aandacht voor Cultuur & Gedrag

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- Ommelander Ziekenhuisgroep – Veilige zorg
- Isala Klinieken – *nieuw ziekenhuis/nieuwe technieken*
- AMC (Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid)
- Philips Health Care???

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E Zorg en welzijn
2. Arbocatalogus
3. Europese richtlijn die werkgevers verplicht werknemers te beschermen tegen prikaccidenten
4. Veilig Publieke Taak – handreiking agressie en geweld (met 8 maatregelen voor een effectief veiligheidsbeleid en een stappenplan)
5. Periodiek Arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAM) in mn ambulancezorg (monitoren van gezondheid).

Opgetreden effecten

Succesfactoren G&VW in branche

- Veilige Publieke taak is een overheidsbrede aanpak en kan dus breed worden ingezet.
- Op het gebied van techniek veel innovatie (vb bouw Isala Klinieken).

Mogelijkheden

Handreiking meer van papier halen?

Meer inzet van beproefde O&G en C&G activiteiten

Financiering

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Prioriteit van het thema (lage meldcultuur): patiëntveiligheid lijkt met name de aandacht te hebben → op weg naar integrale veiligheid.
- Protocollen versimpelen en visueel maken (vb. Scania).
- Meldcultuur en aanspreekcultuur stimuleren.

Bouw

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen:

Organisatie:

Contactgegevens

Mail:

Tel:

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken

Opmerkingen:

■ .

Bouw

Ambassadeurs / achterhoede

Aantal bedrijven: 136.000 bedrijven in bouwnijverheid

Aantal werknemers: 166.000 werknemers onder CAO

Bron: CBS, Statline

Arbo risico's in de branche

- Valgevaar
- Trillingen
- Straling
- Machinegevaar en lichamelijke belasting

Belangenorganisaties

- Arbouw (arbo) – werkg.&werkn.org.
- NL Ondern.vereniging voor aanbouwbedrijven (NOA)
- Bouwend Nederland – werkg.org
- OnderhoudNL – werkg.org.
- FNV Bouw & CNV Vakmensen – werkn.org
- Platform Hoogbedrijfschap Ambachten (HBA) – vertegenw. ondern.&werkn.org.

Focus en raamwerk zelfregulering

- Met name gericht op Veiligheid.
- Actief op alle gebieden. In vergelijking met andere branches veel activiteiten ondernomen (ism VeiligheidNL) op het gebied van Cultuur & Gedrag.

Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Arbocatalogus
3. VCA Keurmerk en NEN-normen
4. Gericht Periodiek Onderzoek (aanvulling PAGO): extra keuring om evt. schadelijke gevolgen voor de gezondheid te voorkomen door deze vroegtijdig op te sporen en maatregelen te kunnen nemen.
5. Alerta: beschermengel 'Alerta' attendeerde op gevaarlijke situaties
6. Werkbuddies: interventie om oudere of ervaren werknemers te koppelen aan jeugdige of onervaren werknemers.
7. De Sjaak: interventie deed beroep op ieders verantwoordelijkheid met elkaar te zorgen voor de veiligheid van je collega's en die van je zelf.
8. Governance code Veiligheid in de Bouw: veiligheid van werknemers gedurende de 'life cycle' van een gebouw borgen (versterken keten)
9. Diverse publicaties en *tools* vanuit Arbouw (zoals veilige steigers, veilig werken op hoogte, veiligheidsindex bouw)
10. *Storybuilder/Orca: instrument waarmee bedrijven risico's op ernstige arbeidsongevallen kunnen prioriteren en verkleinen.*

Opgetreden resultaten en effecten

- Alerta, Werkbuddies en de Sjaak is vanuit VeiligheidNL geëvalueerd. Interventies krijgen ruime voldoende. Bedrijven bespraken vaker vooraf en tussentijds onveilige situaties met opdr.gevers en deden vaker technische aanpassingen. Daarnaast is het bespreekbaar maken van veiligheid verbeterd. Echter borging van veiligheid en gedrag in bedrijfscultuur is lastig -> tijd en professionele ondersteuning is nodig.
- Daarnaast: niet alleen onervaren nieuwkomers vormen risicogroep, maar juist ook flexwerkers en uitz.krachten.
- *Mate waarin instrumenten ontwikkeld door Arbouw worden geëvalueerd is niet bekend.*

Financiering

- Arbouw activiteiten gefinancierd vanuit afdracht betaald door werkgevers.
- Starterspakketten Alerta, Werkbuddies en de Sjaak gratis beschikbaar gesteld door VeiligheidNL
- Storybuilder/Orca vanuit SZW.

Bouw - vervolg

Ambassadeurs / achterhoede

Aantal bedrijven: 136.000 bedrijven in bouwnijverheid

Aantal werknemers: 166.000 werknemers onder CAO

Bron: CBS, Statline

Succesfactoren G&VW in branche

- Hoge organisatiegraad in de branche (goede vertegenwoordiging werknemers en werkgevers / overlegcultuur)
- De Governance code voor de bouw is een ketenaanpak.
- Er is een grote schat aan branchebrede informatie.

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Bouw bestaat uit veel (deel)branches met ieder bedrijven met eigen 'specialisatie' en daarbij horende risico's. Om concreet te worden is het verstandig met die partijen afspraken te maken.
- Werk wordt op wisselende locaties uitgevoerd waardoor werkplek opnieuw moet worden ingericht.
- Verschillende gespecialiseerde aannemers werken samen op een plek -> goede communicatie nodig over veiligheid (maatwerk).

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- Heijmans – GO! - Het veiligheidsprogramma GO! ('Géén Ongevallen) richt zich op verbetering van de veiligheid en het veiligheidsbesef onder medewerkers.
- Dura Vermeer – 'Ik Tim veilig of ik Tim niet' - Tim is onderdeel van de veiligheidscampagne 2014 die het bedrijf recent is gestart. Tim is een pop die de komende zes maanden een reis maakt langs projecten en kantoren van het bouwconcern en bijeenkomsten bezoekt waar het thema veiligheid centraal staat

Mogelijkheden

- De aanpak van de individuele bedrijven is makkelijk te kopiëren.
- Bij aanpassing zouden de vele tools van Arbouw ook toepasbaar zijn binnen andere branches.

Horeca

Overzicht en stand van zaken

Contactpersonen:

Organisatie:

Contactgegevens

Mail:

Tel:

Gespreksgeschiedenis

Wat	Wie	Wanneer / waar	Afspraken

Opmerkingen:

■ .

Horeca

Achterhoede

Aantal bedrijven: 32.000 bedrijven

Bron: CBS, 2012

Aantal werknemers: 285.000 werknemers

Bron: CBS, 2010

Arbo risico's in de branche

- Fysieke belasting (o.a. tillen)
- Werkdruk
- Agressie en geweld

Belangenorganisaties

- Koninklijke Horeca Nederland (KHN) (werk.org.)
- Bedrijfschap Horeca en Catering (kenniscentrum)
- FNV Horecabond, De Unie, CNV Vakmensen (werk.org.)

Focus en raamwerk zelfregulering

- Gericht op Veiligheid en Gezondheid
- Focus is wet- en regelgeving. De Sjaak was een stap richting Cultuur & Gedrag.

Ambassadeurs – aanpak bedrijven

- ??

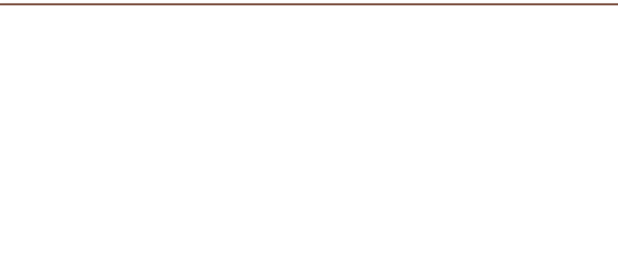
Activiteiten – branche aanpak

1. RI&E
2. Arbocatalogus
3. Diensten en producten vanuit KHN ohgv gezondheid en veiligheid .Echt een specifieke aanpak voor personeel lijkt echter te ontbreken.
4. Activiteiten Bedrijfshap Horeca en Catering: website met voorlichtingsvideo's, best practices en tips en verzuimkostentool
5. De Sjaak: interventie deed beroep op ieders verantw.l.heid met elkaar te zorgen voor de veilig. van je collega's en die van je zelf.

Opgetreden resultaten en effecten

1. *Onduidelijk in hoeverre diensten & producten ohgv gezondheid en veiligheid door KHN worden gevalueerd.*
2. De Sjaak is gevalueerd door VeiligheidNL: rapportcijfer van 7,6; interventie was bruikbaar en boodschap duidelijk. M.n. docenten horecaonderwijs waren enthousiaste gebruikers. Meer dan de helft wil graag ondersteuning bij implementatie en borging.

Succesfactoren G&VW in branche

Uitdagingen / Belemmeringen G&VW in branche

- Veel kleine ondernemingen en veel wisselingen binnen de sector (daardoor lastig overzicht te houden). Veiligheid laag op de agenda en dus ook laag op agenda KNS. Beter via werknemers.
- Hoog % flexwerkers.

Mogelijkheden

- *Plek van arbo in ondenemingsdossier?*

Financiering

- **Activiteiten KHN gefinancierd ??**
- Starterspakket de Sjaak gratis.

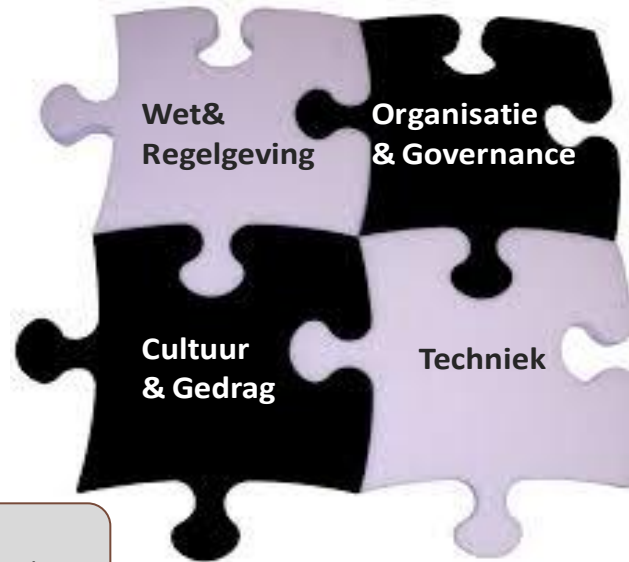
Mogelijke instrumenten achter het raamwerk

Een eerste aanzet....

RI&E
Arbocatalogus
Preventie medewerker

VCA (+)
OHSAS

Safety alert app
Arbo tip / veiligheids award
Handreiking Veilig Publieke Taak

Governance code
Arbo ambassadeurs
Storybuilder ORCA

Arbo checklist
Kaartspel Preventie mdwkr
Verzuim calculator

Digital Safety Passport

Cultuur ladder (quick scan)
Alerta
De Sjaak

Werkbuddies
NINA – no accidents, no injuries
Online game 'jouw werk, jouw veiligheid'

'Ik tim veilig of ik tim niet'
GO! – geen ongevallen
.....

Vaak heel branche/bedrijf specifiek. Met name benoemd door kappers (Palm-palm kniptechniek; veel innovatie in middelen/instrumenten vanuit leveranciers) en ziekenhuizen (tiltechniek e.d.). Veel innovatie zichtbaar in beschermingsmiddelen (kleding).